

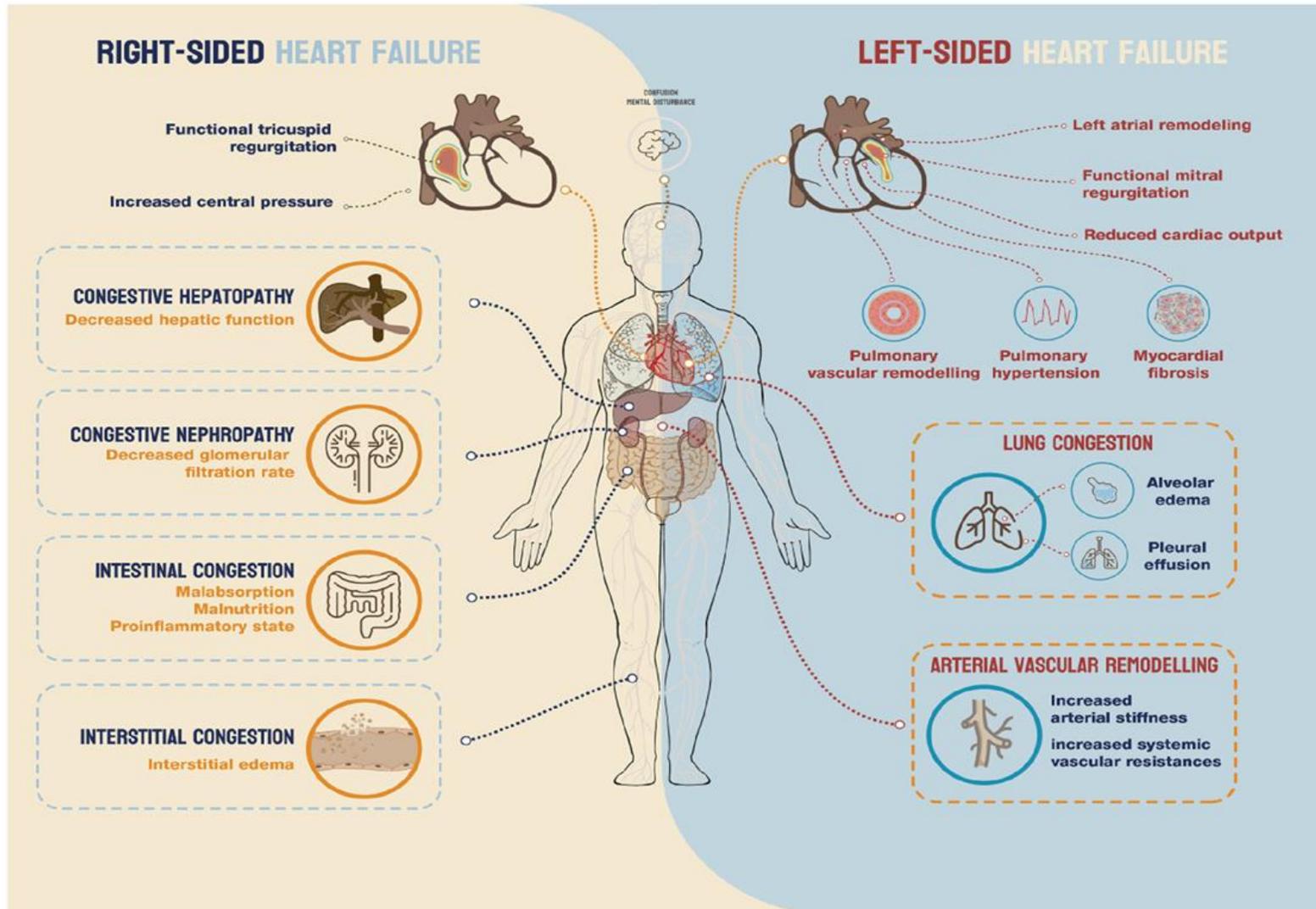

Biomarkery kongesce u srdečního selhání

Jiří Pařenica

Interní kardiologická klinika Fakultní nemocnice Brno
Lékařská fakulta Masarykovy univerzity Brno

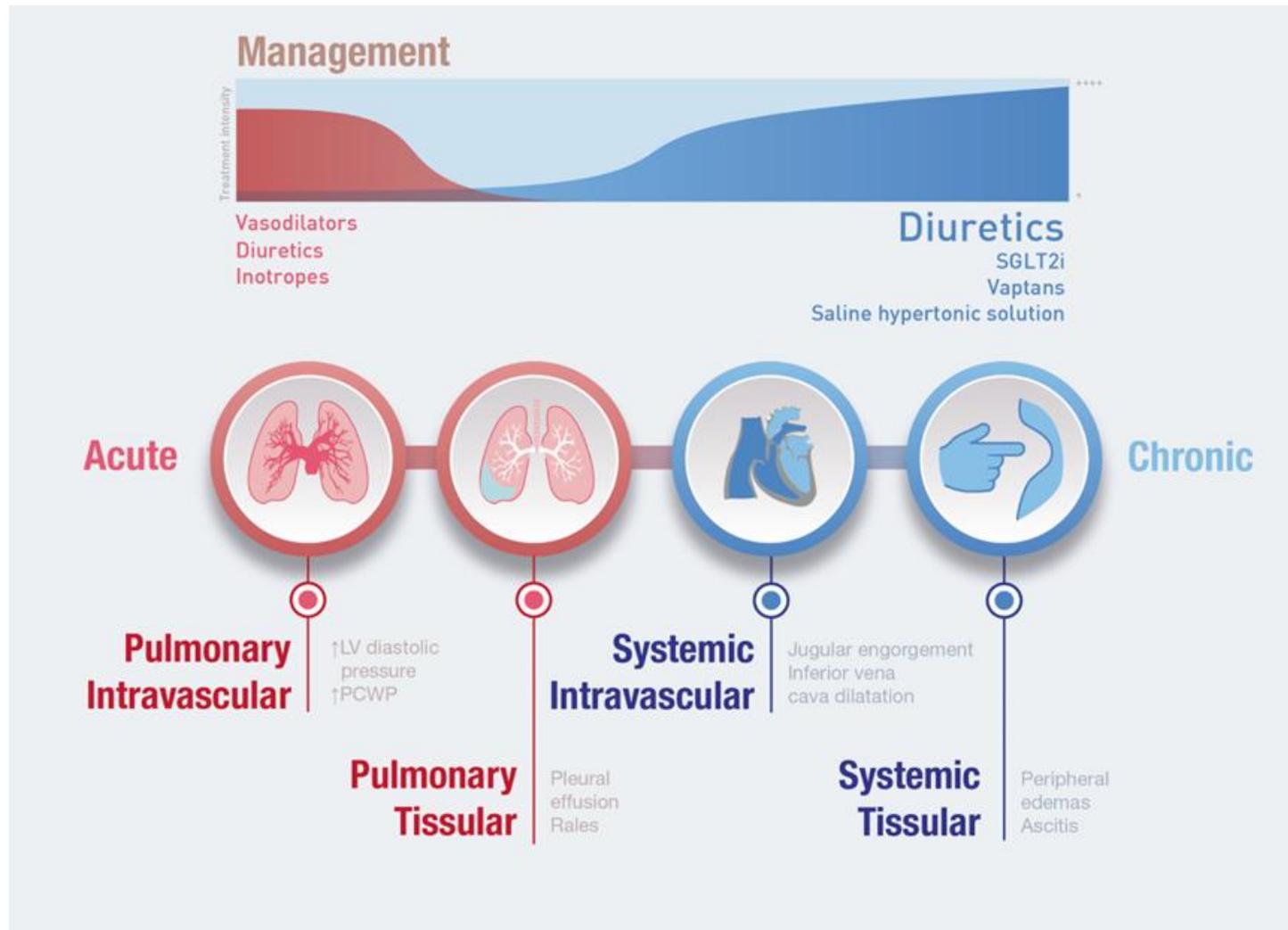
Kongesce u srdečního selhání

Kongesce – známky a symptomy zvýšené akumulace intra- a extravaskulárních tekutin v důsledku zvýšených plicích tlaků LK

Akutní x chronická
Systémová x plicní
Intravaskulární x intersticiální
Klinická x subklinická

Fenotypy klinické kongesce

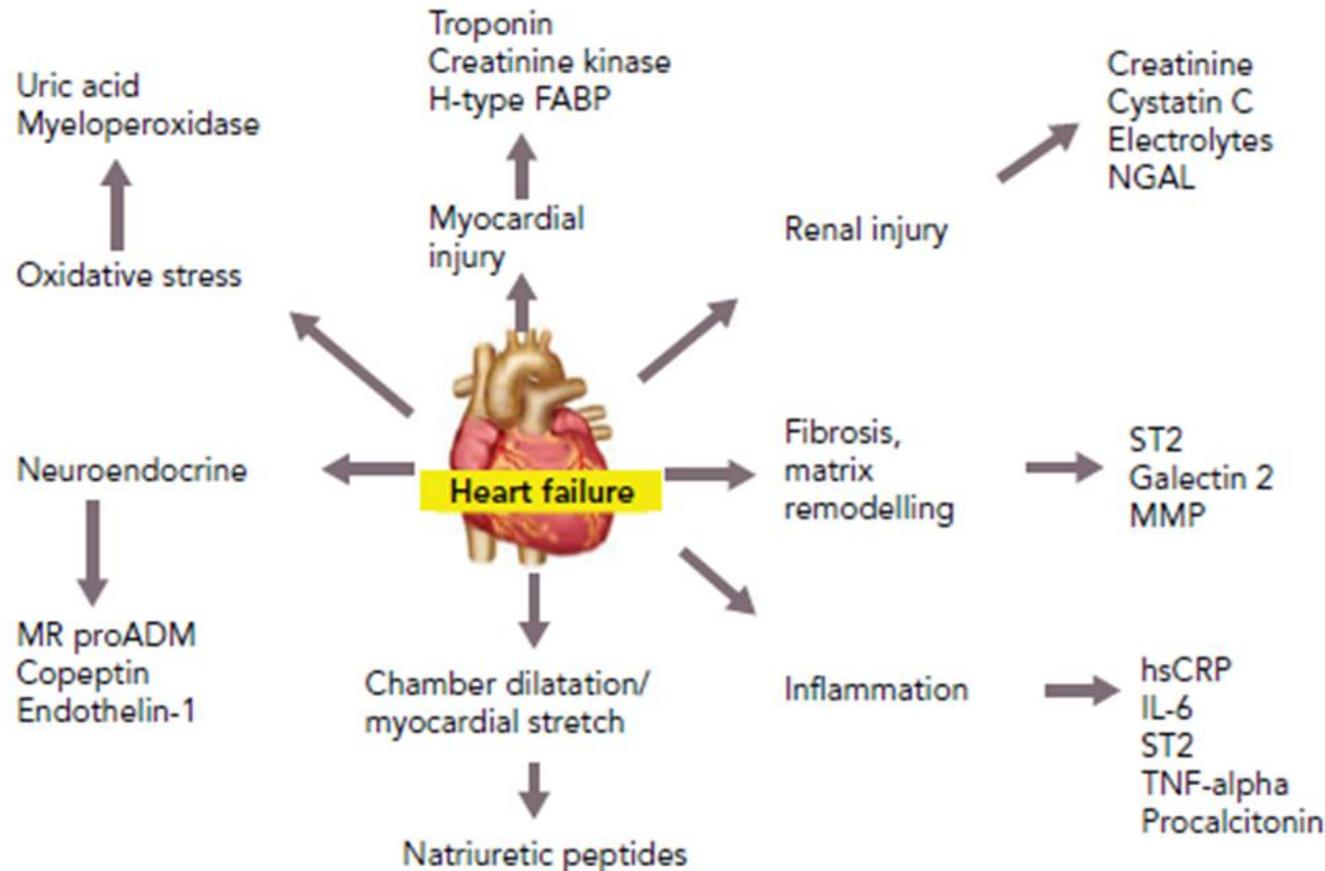

Zhodnocení kongesce – klinika, katetrizace, echo

Parameter	Sensitivity	Specificity	Comparator
Clinical evaluation			
<i>Right-sided</i>			
JVP > 8 cm	48%	78%	RAP > 7 mmHg
Jugular venous reflux	50%	75%	RAP > 7 mmHg
Hepatomegaly	51%	62%	RAP > 7 mmHg
Bilateral leg oedema	94%	10%	RAP > 7 mmHg
<i>Left-sided</i>			
Dyspnoea	50%	73%	PCWP > 18 mmHg
Dyspnoea on exertion	66%	52%	PCWP > 18 mmHg
Orthopnoea	66%	47%	PCWP > 18 mmHg
S3	73%	42%	PCWP > 18 mmHg
Rales	13%	90%	PCWP > 18 mmHg
Echocardiographic evaluation			
<i>Right-sided</i>			
Collapse (< 50%) IVC	12%	27%	RAP > 7 mmHg
Inspiratory diameter IVC < 12 mm	67%	91%	RAP > 7 mmHg
<i>Left-sided</i>			
Mitral inflow E-wave velocity > 50 (cm/s)	92%	28%	PCWP > 18 mmHg
Lateral E/e' > 12	66%	55%	PCWP > 18 mmHg
Deceleration time < 130 ms	81%	80%	PCWP > 18 mmHg
Pulmonary vein S/D < 1	83%	72%	PCWP > 18 mmHg
Diffuse B-lines on lung ultrasound ^a	85.7%	40%	PCWP > 18 mmHg

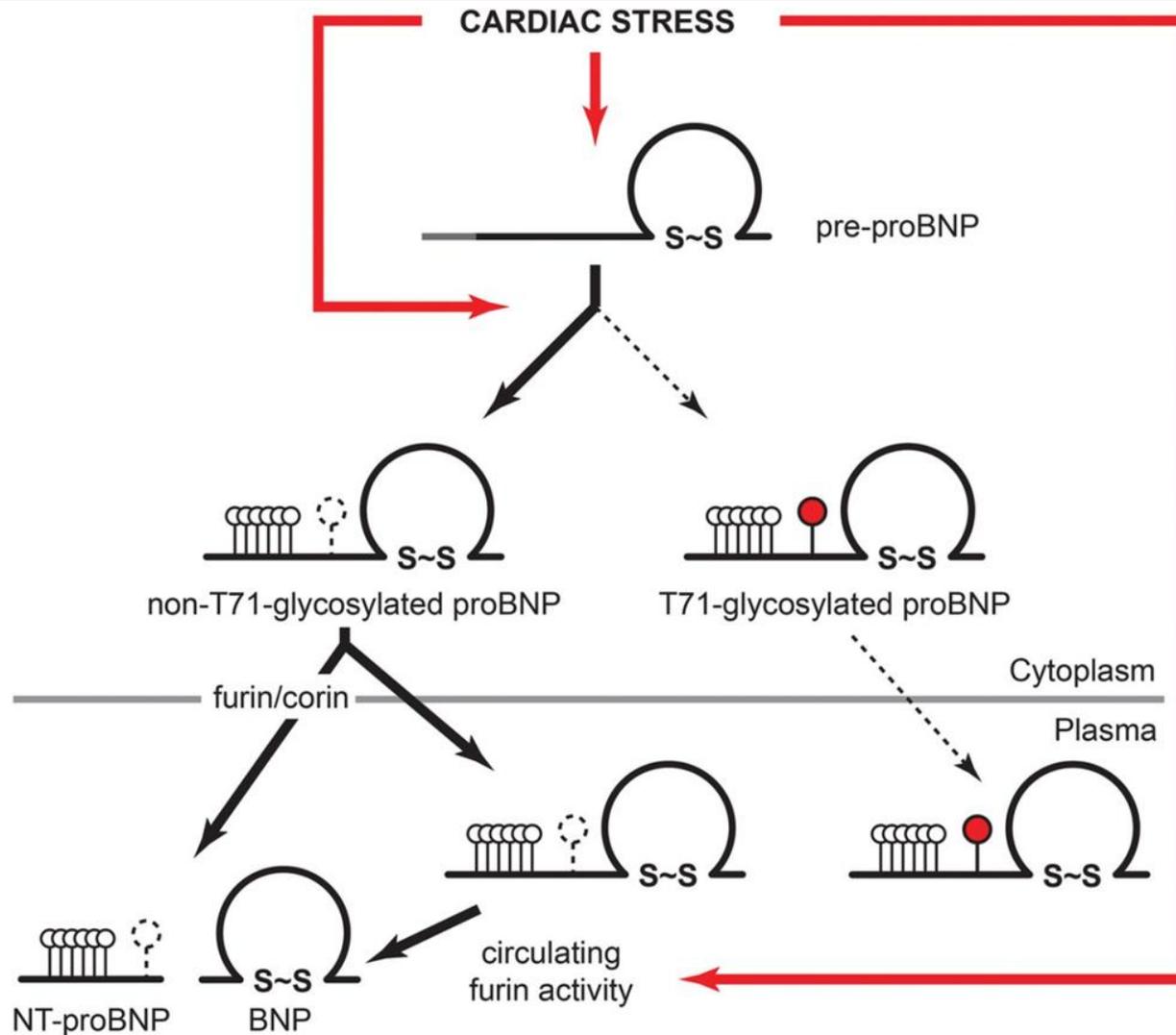
Biomarkery srdečního selhání

FABP = fatty acid binding protein; hsCRP = high sensitivity C-reactive protein; IL = interleukin; MMP = matrix metalloproteinase; NGAL = neutrophil gelatinase associated lipocalin; ST2 = suppression of tumourigenicity-2; TNF = tumour necrosis factor.

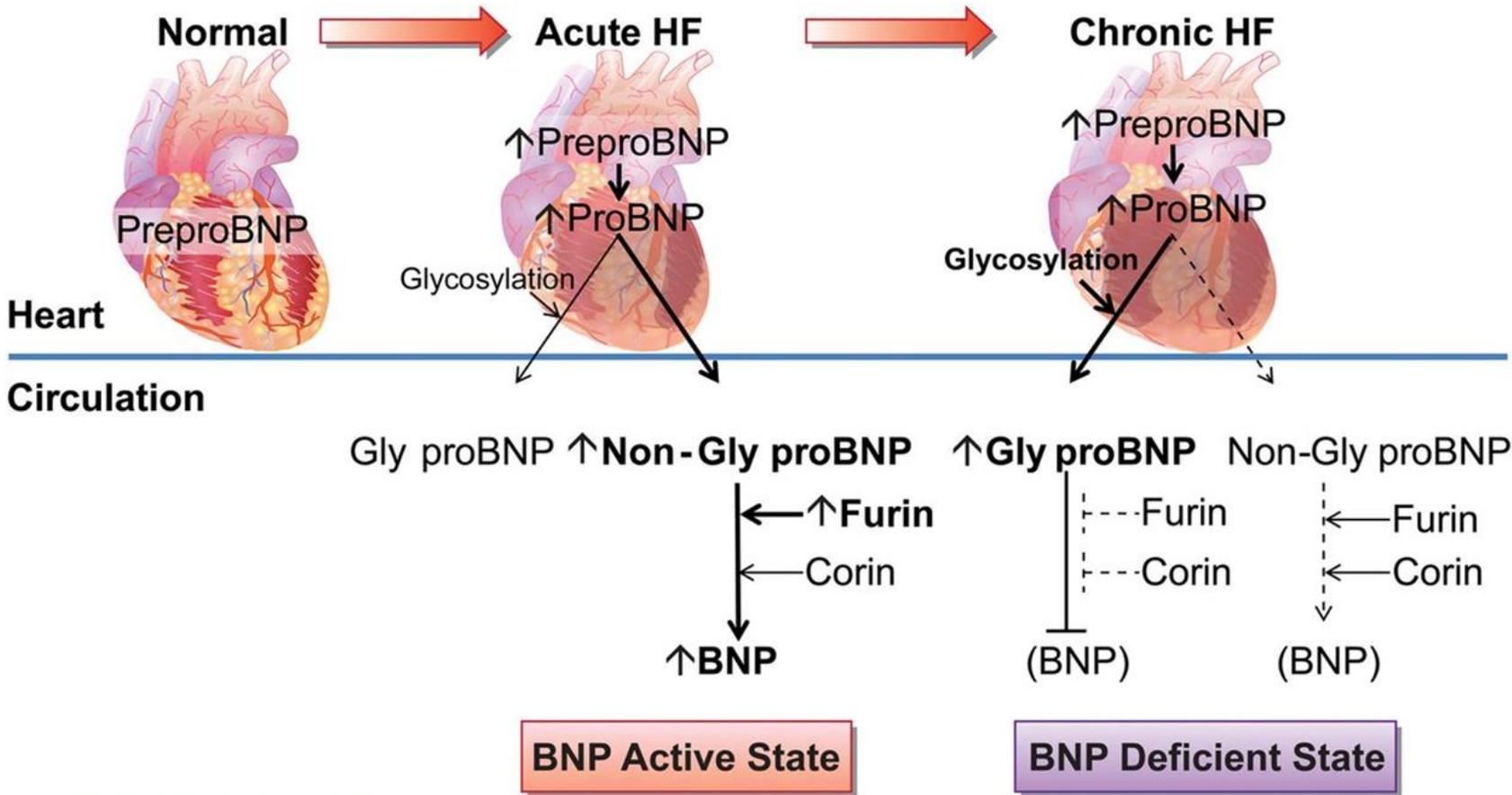
- Fyziologický význam
- Prognóza
- Diagnostika
- Skrining
- Monitorace a vedení léčby
- Klinické hodnocení (inclusion/exclusion, safety, m onitorac, End-point)
- Cíl léčby

Glykosylace a štěpení proBNP

Glykosylovaný proBNP na pozici T71 není štěpen furin/corin

Akutní a chronické srdeční selhání

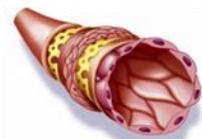
AHF - nižší podíl glykosylace a zvýšená aktivita Furinu, který štěpí proBNP na biologicky aktivní BNP a NTproBNP

CHF – 50-70% cirkulujícího proBNP glykosylováno na T71

← Major Pathway
 ← Minor Pathway
 | Inactive Pathway

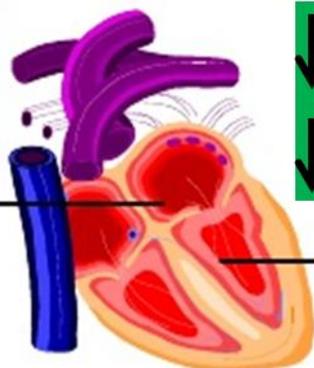

Natriuréza +diuréza,
 Inhibice RAAS, ↓adrenalin, ↓endothelin

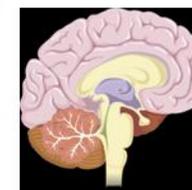

Vasodilatace, ↑ permeabilita

Objemové přetížení
 Zvýšený wall-stress

↓Corticotropin,
 ↓SNS, ↓vasopresin

Syntéza de-novo cca
 1 hod

proANP 1-126

proBNP 1-108

NTproANP 1-98

α-ANP 99-126
 active t/2 2.5 min

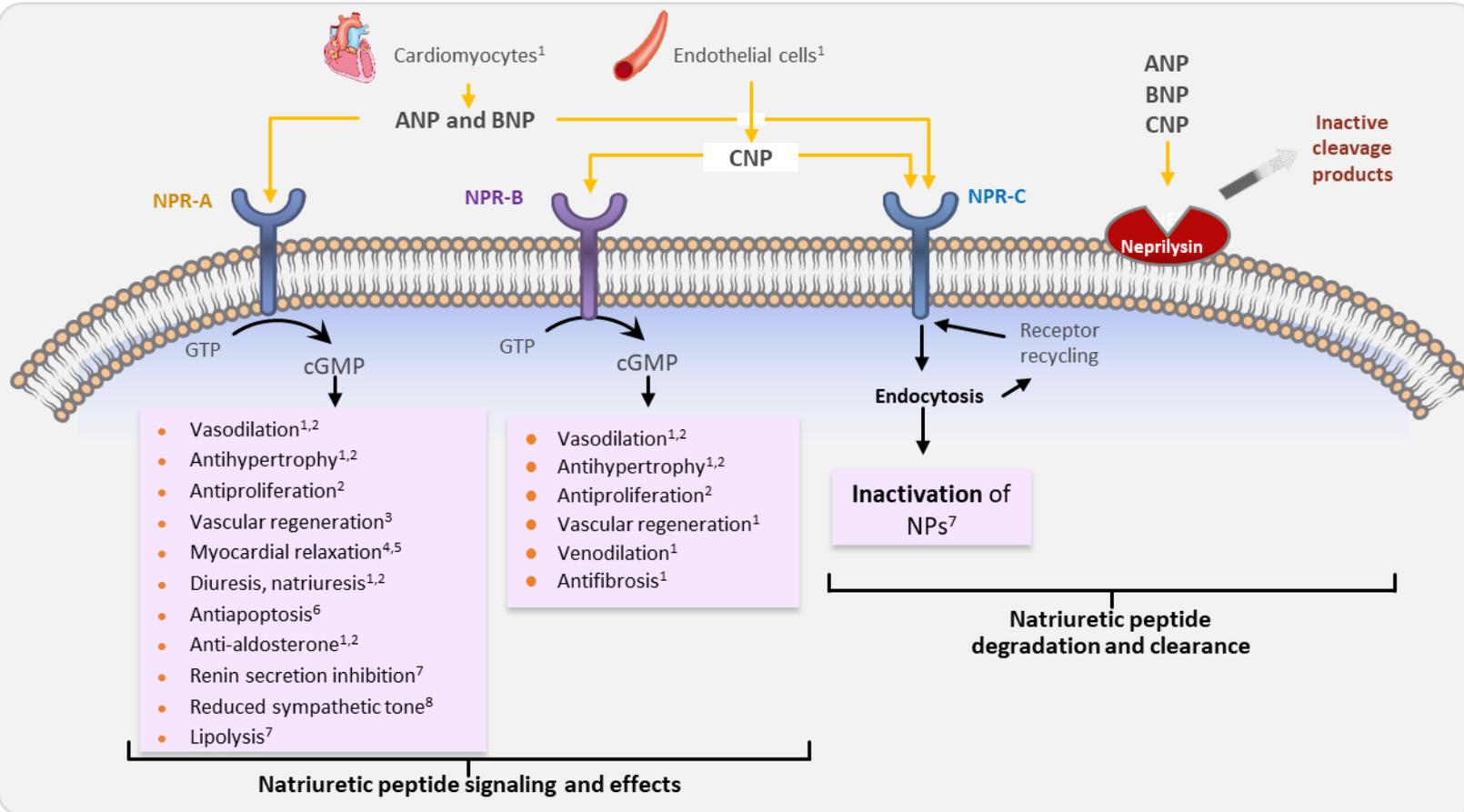
NTproBNP 1-76
 t/2 60-120 min

BNP 77-108
 active t/2 20 min

1-30 31-67 79-98

Výsledný efekt – ↓ preload, afterload, ↑ diurézy, natriuézy

Degradace BNP/NTproBNP

Degradace BNP –
 25% ledvinami
 dále přes receptor C pro NP
 (NPR-C) a neprilysin
Degradace NTproBNP –
 pasivní ledvinami

Nepřiměřeně vysoké hodnoty NPs

Kardiální příčiny

Srdeční selhání
Akutní koronární syndrom
Plicní embolie
Myokarditida
Hypertrofie levé komory
Hypertrofická/restriktivní KMP
Chlopenní srdeční vady
Vrozené srdeční vady
Síňové a komorové tachyarytmie
Kontuze myokardu
Kardioverze, výboj ICD
Kardiochirurgické výkony
Plicní hypertenze

Nekardiální příčiny

Pokročilý věk
Ischemická CMP
Subarachnoidální krvácení
Porucha funkce ledvin
Porucha funkce jater (zejména cirhóza s ascitem)
Paraneoplastický syndrom
CHOPN
Závažné infekce (např. BPN, sepse)
Těžké popáleniny
Anémie
Závažné metabolické a hormonální abnormality
(např. tyreotoxikóza, diabetická ketoacidóza)
Spánková apnoe

Nepřiměřeně nízké hodnoty NPs

Obezita

Izolované selhání pravé komory

Akutní (flash) plicní edém

HFpEF

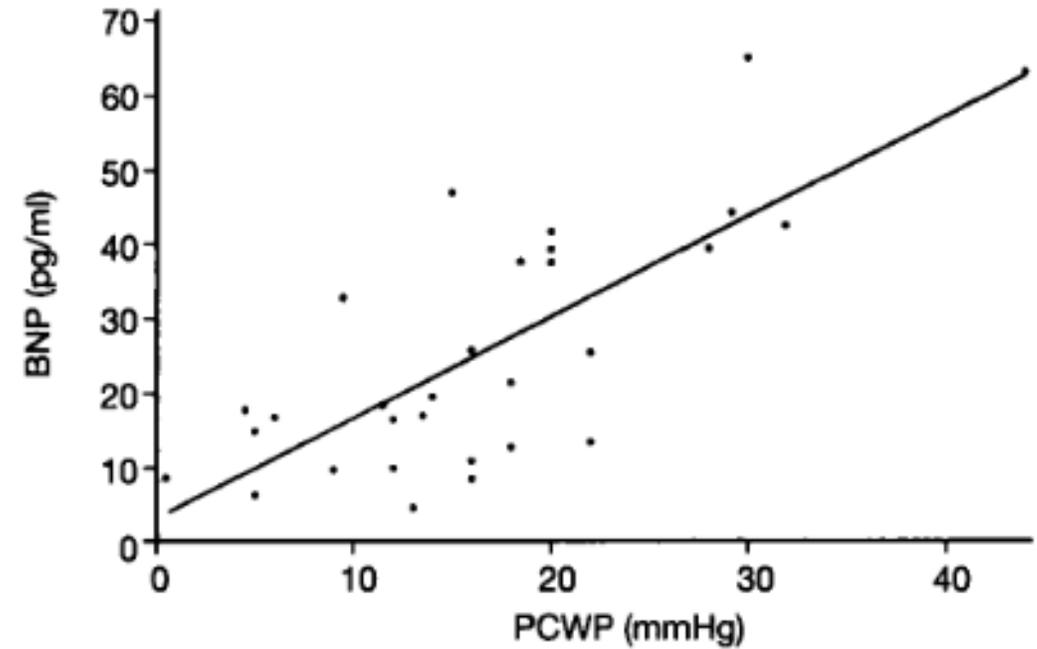
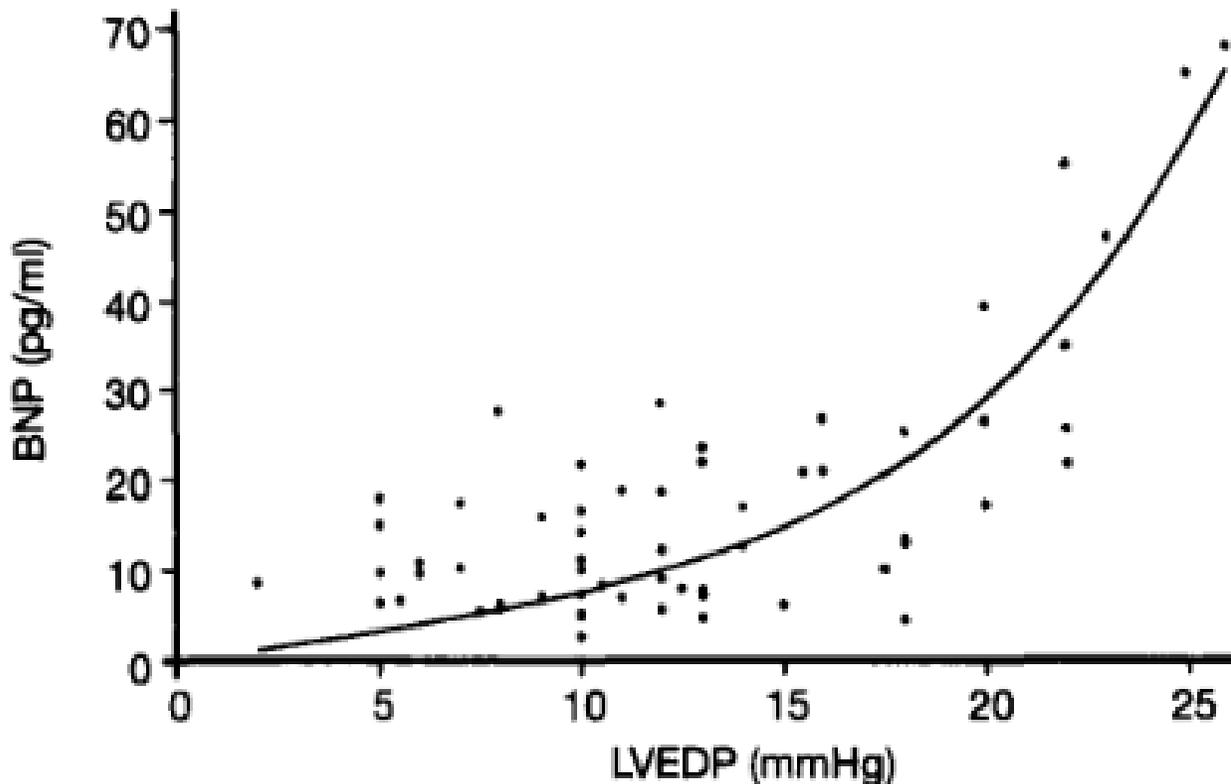
Mírné srdeční selhání

Léčené srdeční selhání

Konstriktivní perikarditida

Srdeční tamponáda

Korelace BNP s LVEDP, PCWP, DPAP, RAP

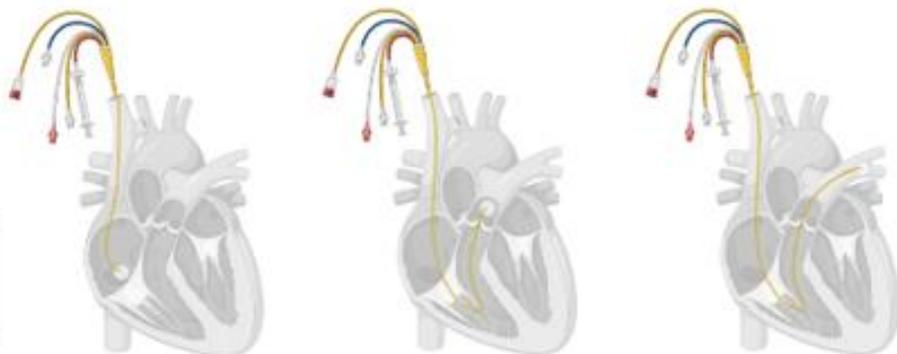

	BNP
LVEDP	R=0,94 (nelineární)
PCWP	0,73
DPAP	0,43
RAP	0,32

Korelace biomarkerů s RAP, mPAP, PCWP

↑ Weak correlation
 ↑↑ Moderate correlation
 ↑↑↑ Strong correlation

RAP

mPAP

PAWP

Definition ≥7 mmHg

≥20 mmHg

≥15 mmHg

Regional distribution Systemic

Pulmonary

Pulmonary

Biomarkers

CA125	↑↑↑	↑↑	↑↑↑
NTproBNP/BNP	↑	↑↑	↑/↑↑
sST2	↑↑↑	-	↑
hs-Tn	↑	↑	↑
bioADM	↑↑	↑	↑
MR-proADM	↑↑↑	↑↑↑	↑↑↑

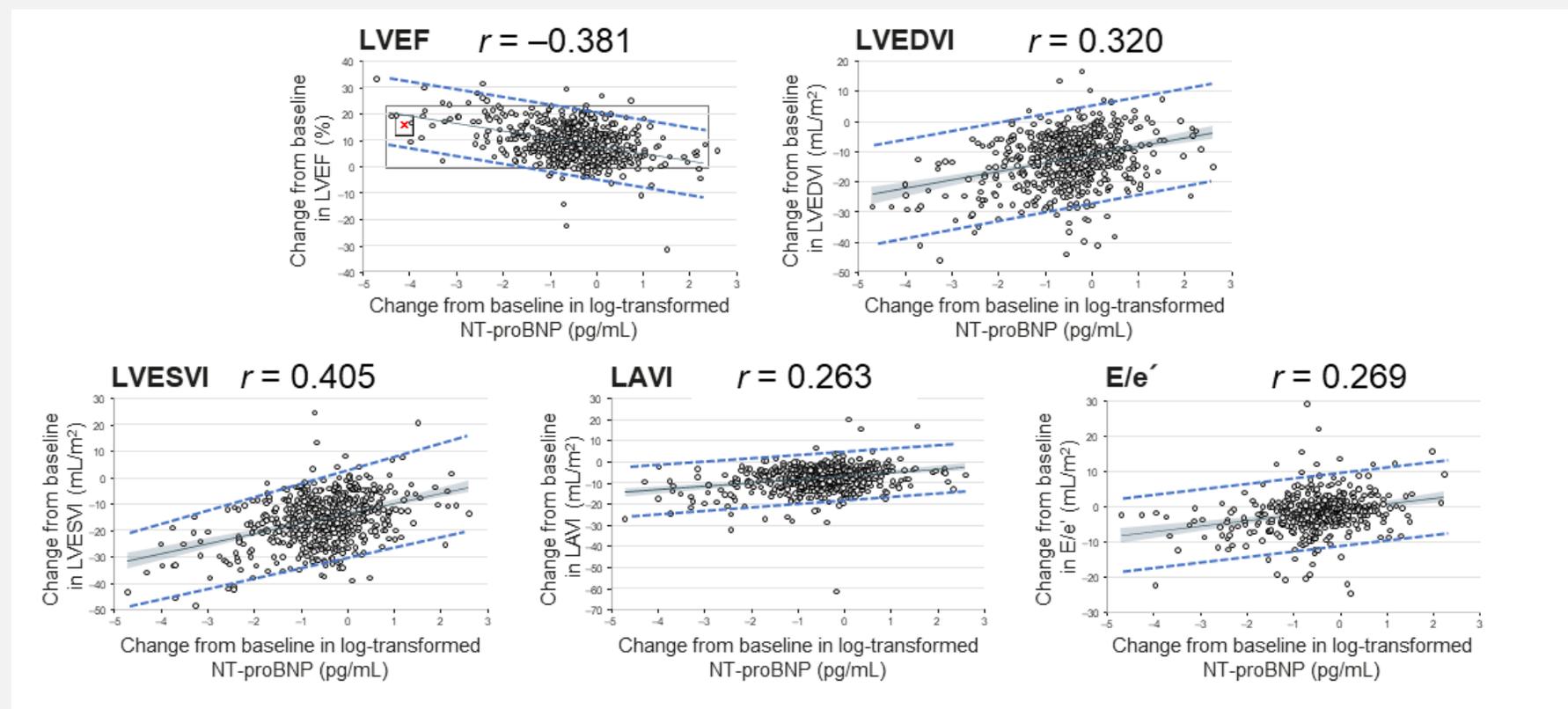
(korelační koeficient)	NT-BNP (r)	CA125 (r)	sST2 (r)	hsTn (r)	MRproADM (r)
RAP	0,23	0,69	0,72	0,29	0,66
mPAP	0,38	0,58		0,34	0,65
PCWP	0,32	0,66	0,37	0,39	0,62

Korelace změny NT-proBNP s echo parametry

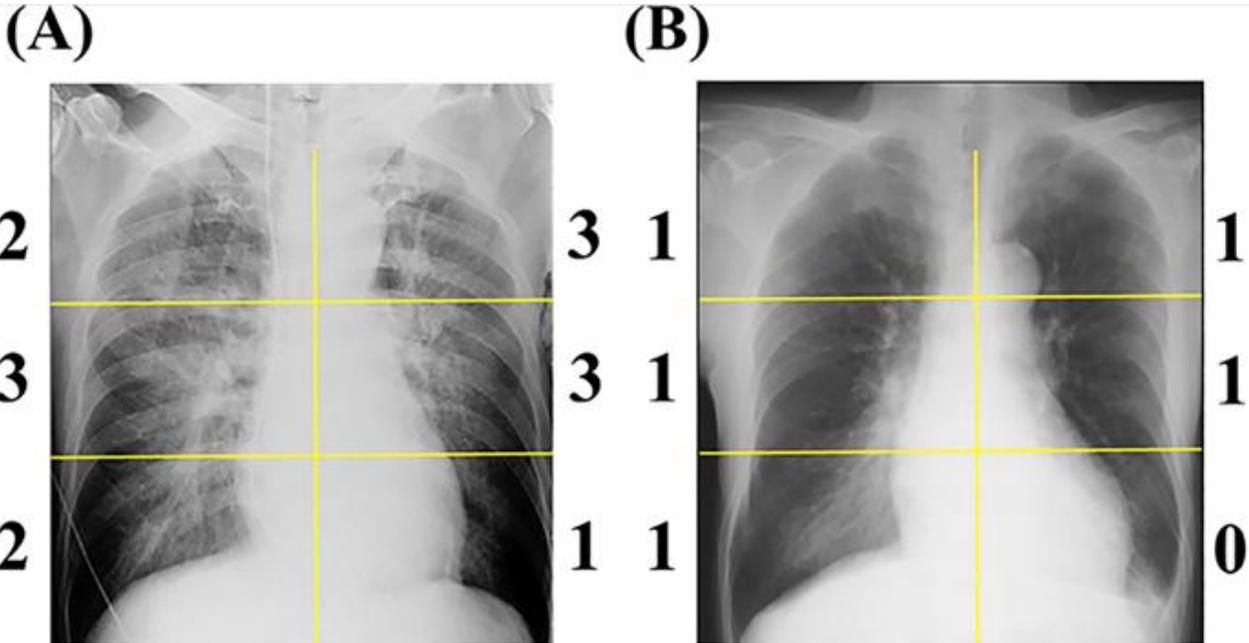

Obrázek nejde zobrazit.

Correlations between baseline and 12-month concentrations of \log_2 -transformed NT-proBNP and change in LVEF, LVEDVI, LVESVI, LAVI and E/e'

Korelace NP s kongescí dle Rtg plic

Congestion score index

Semikvantitativní zhodnocení měštnání

Kvartily CSI (N=1333)				
Kvartil CSI	I	II	III	IV
CSI	<0,84	0,84-1,4	1,4-2	>2
BNP (pg/ml)	65	155	280	480
	(37-183)	(83-262)	(154-592)	(286-837)

	1	2		3	
Superior	Cephalization	Interstitial pulmonary edema	Alveolar pulmonary edema		
Middle	Peribronchial cuffing Perivascular cuffing Kerley A line		Localized edema	Confluent mild edema*	Confluent intense edema*
Inferior	Kerley B line Kerley C line				
No congestive sign; Vanishing tumor / Costophrenic angle					

Kobayashi et al, PLoS Med 2020; 17:e1003419,
Melenovsky et al Eur J Heart Fail 2015; 17: 1161-1171

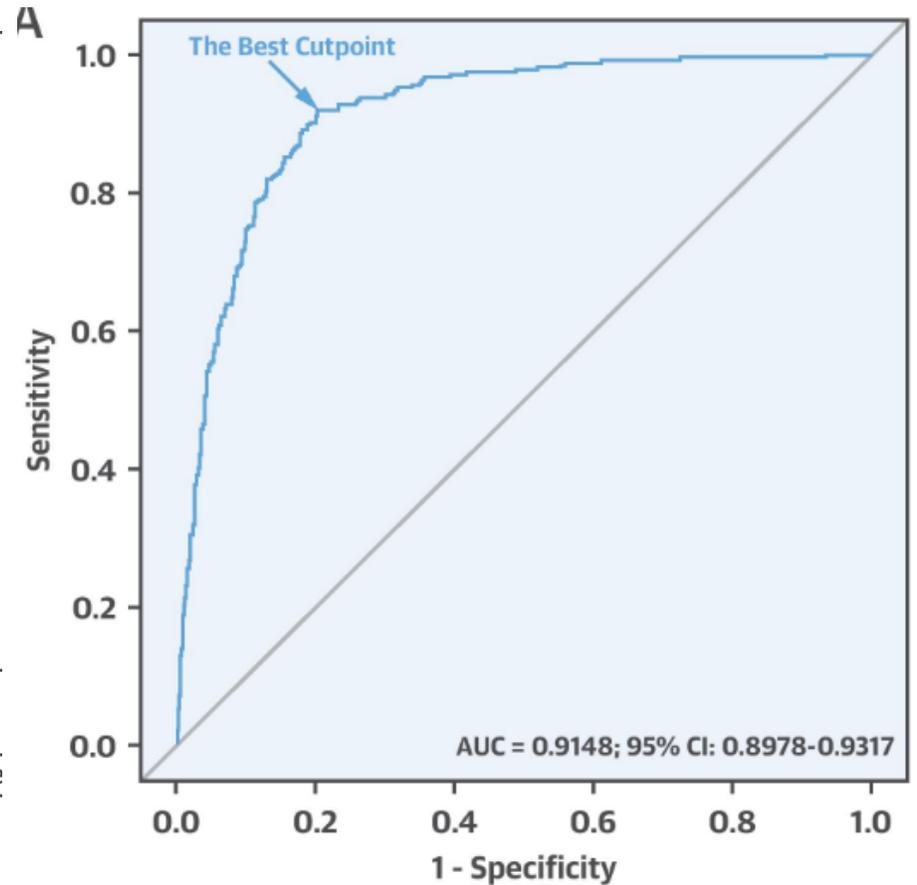
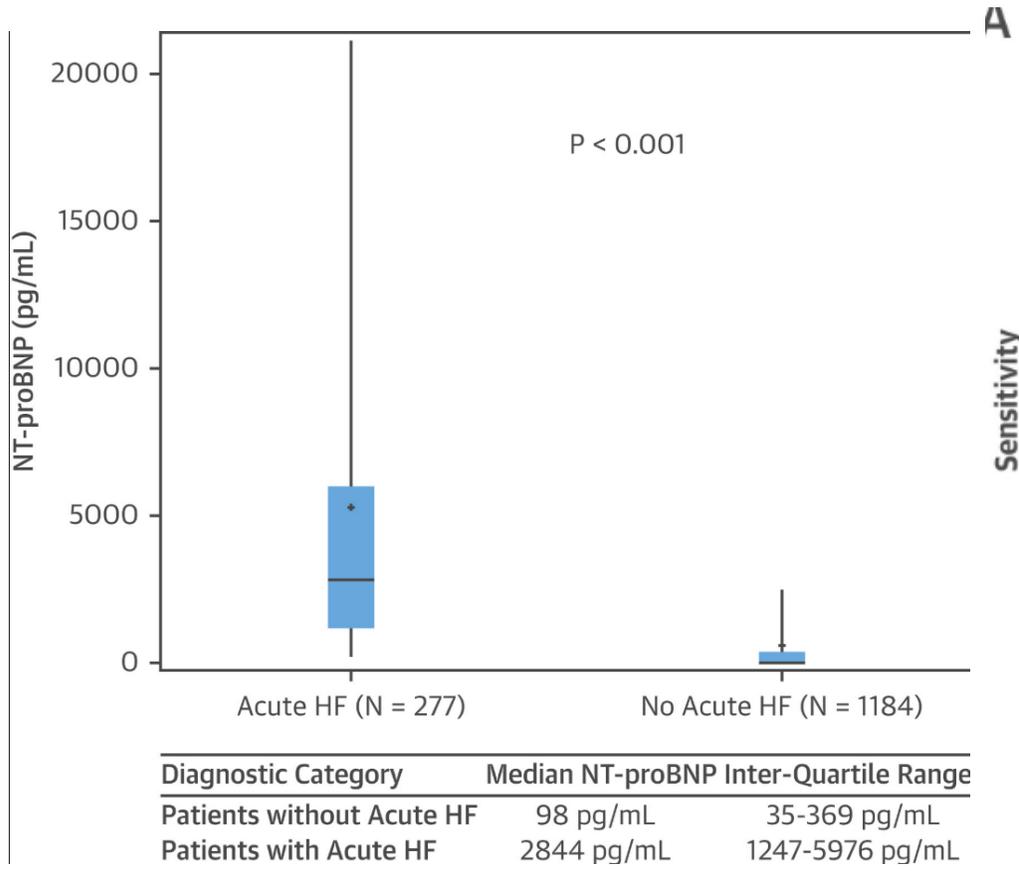

INTERNÍ
KARDIOLOGICKÁ
KLINIKA FN BRNO a LF MU

FAKULTNÍ
NEMOCNICE
BRNO

MUNI
MED

NT-proBNP – akutní srdeční selhání

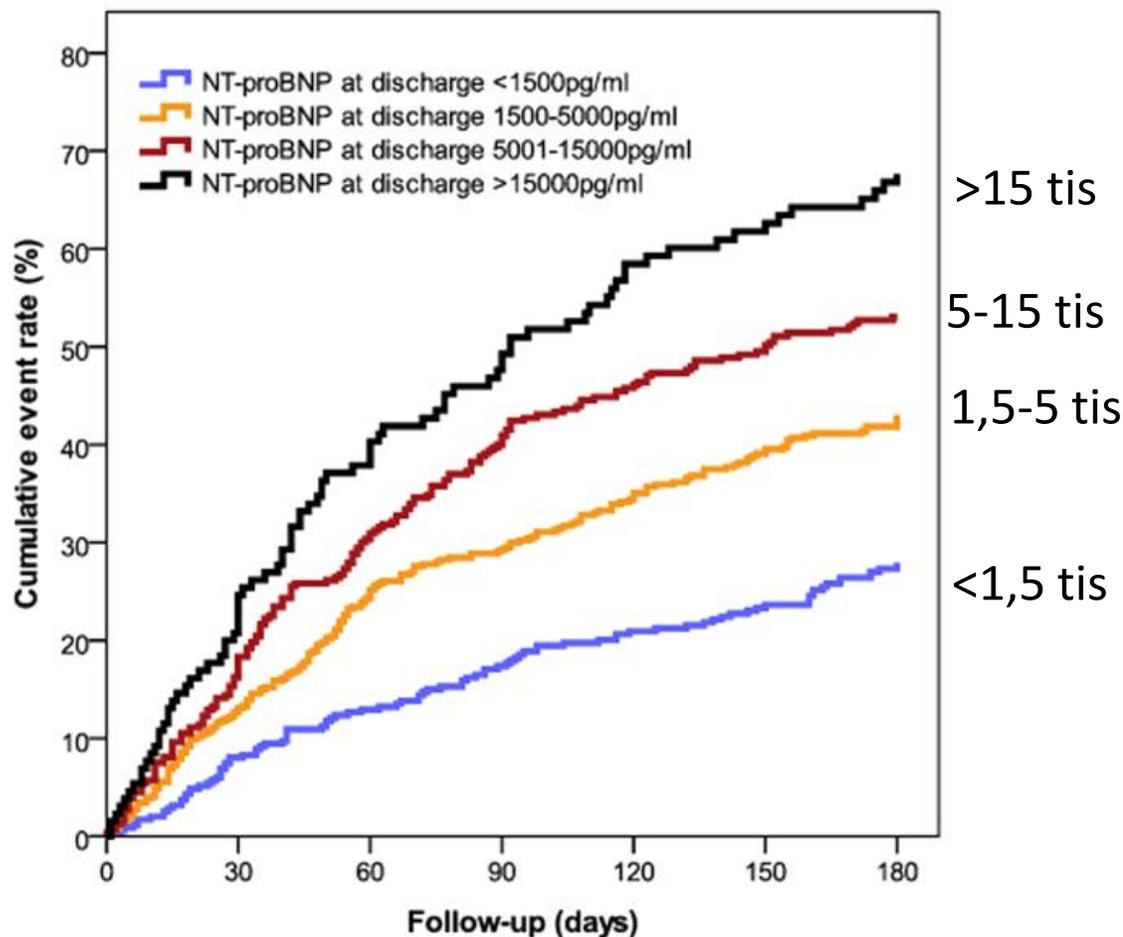
Věk	NTproBNP
< 50	≥ 450
50-75	≥ 950
>75	≥ 1800

Nepravděpodobné AHF
 NTproBNP < 300

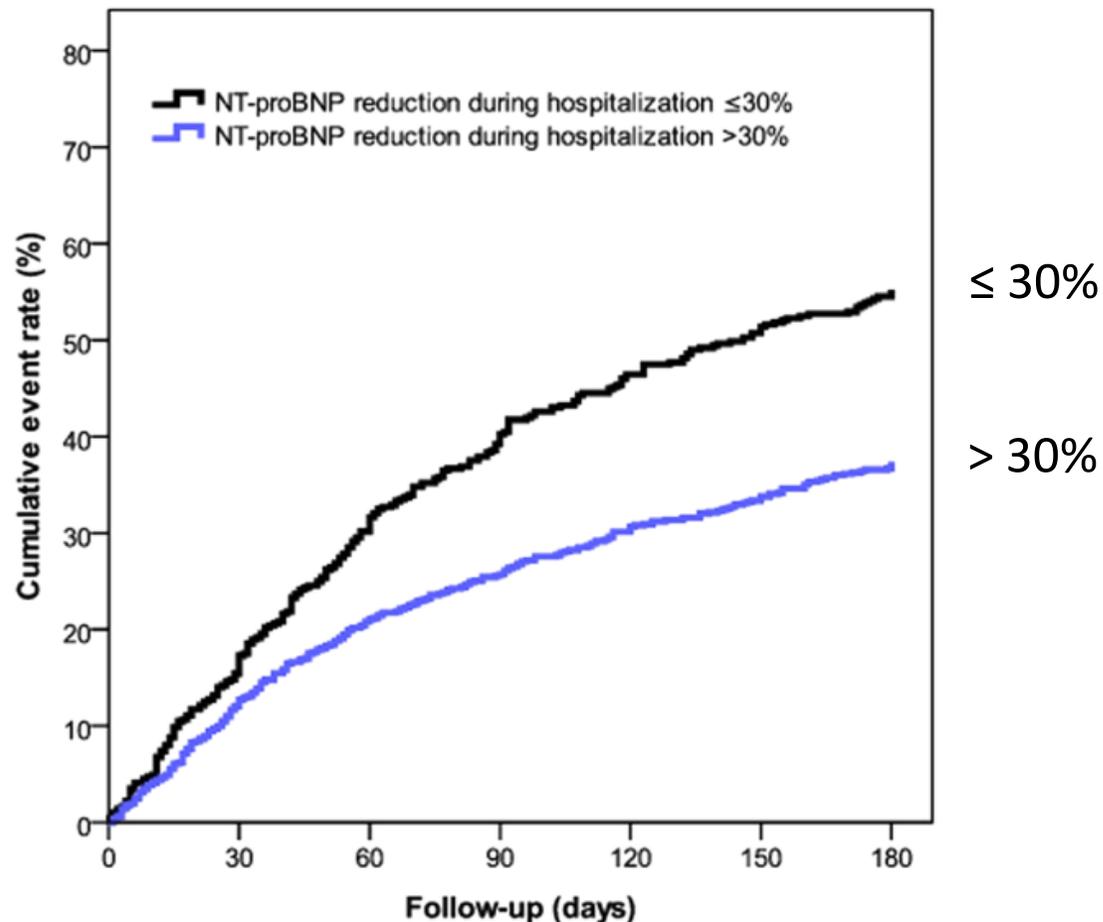
NT-proBNP při propuštění a změna NT-proBNP během hospitalizace predikuje prognózu

NTproBNP při propuštění

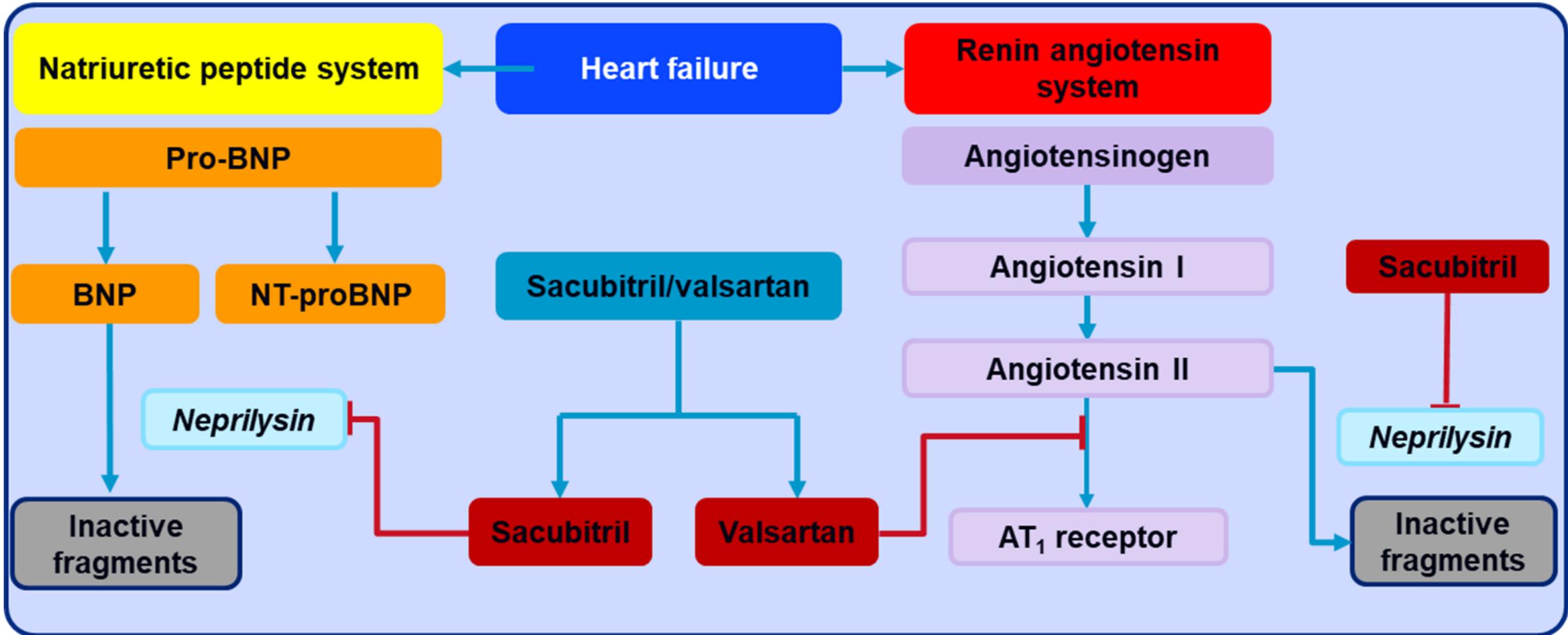

Pokles NTproBNP za hospitalizace

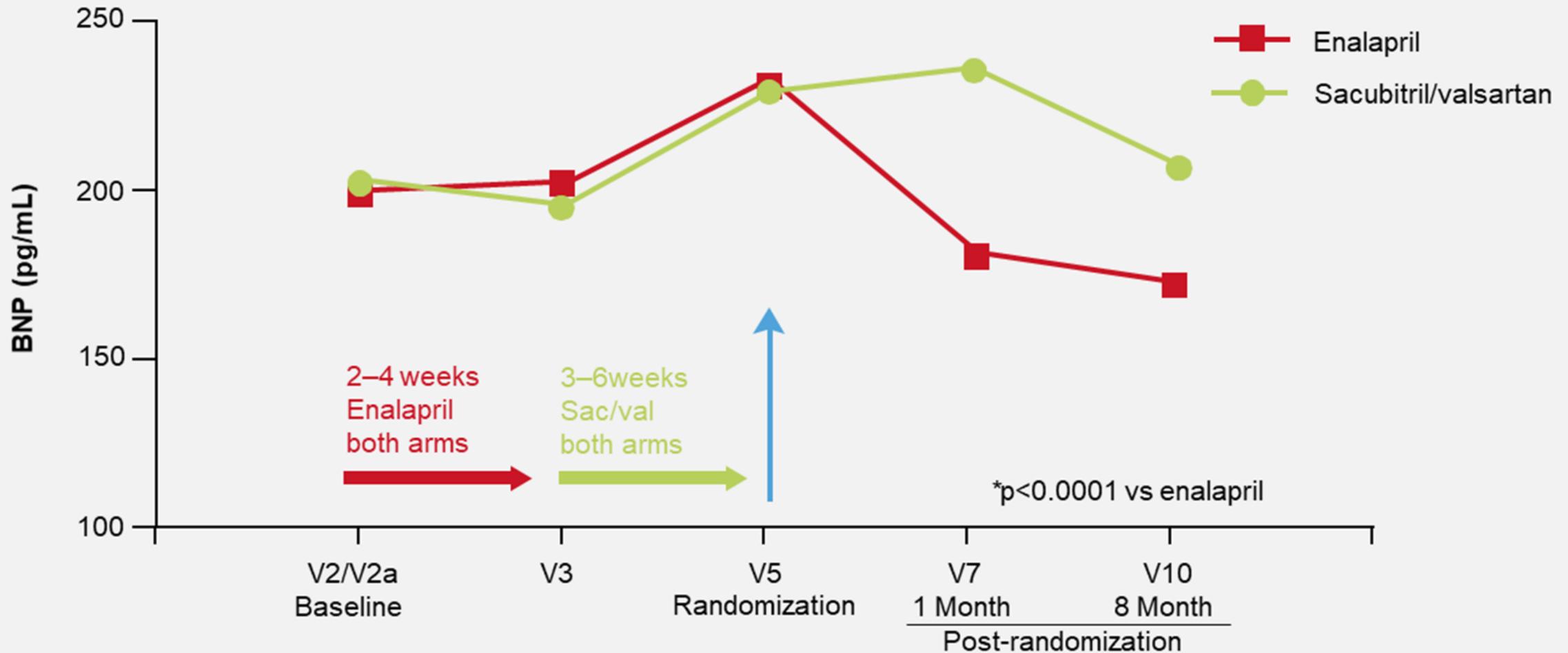

Meta-analýza (N=1301) pacientů hospitalizovaných pro akutní dekompenzaci srdečního selhání

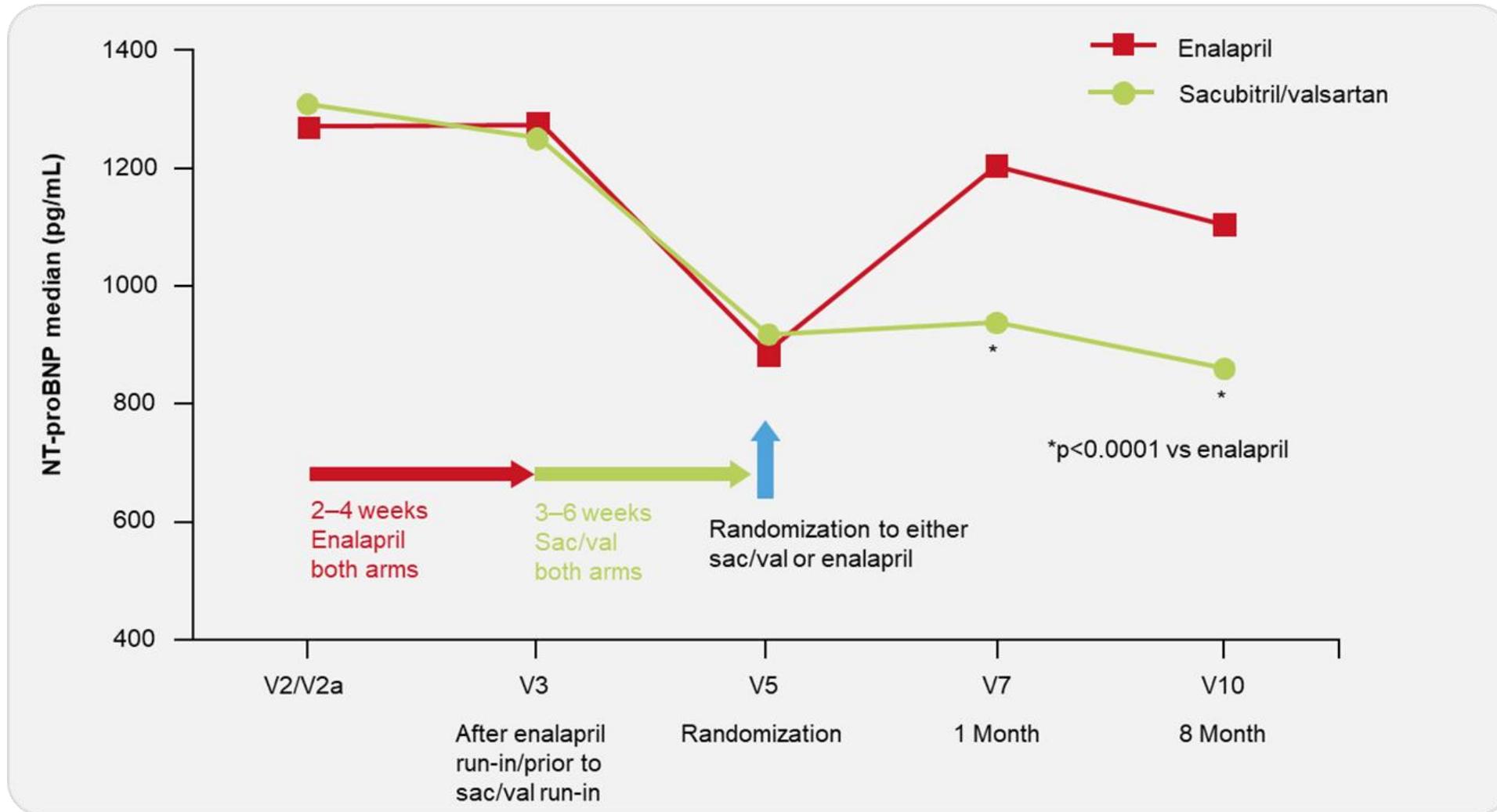
Sacubitril inhibuje deaktivaci BNP neprilysinem

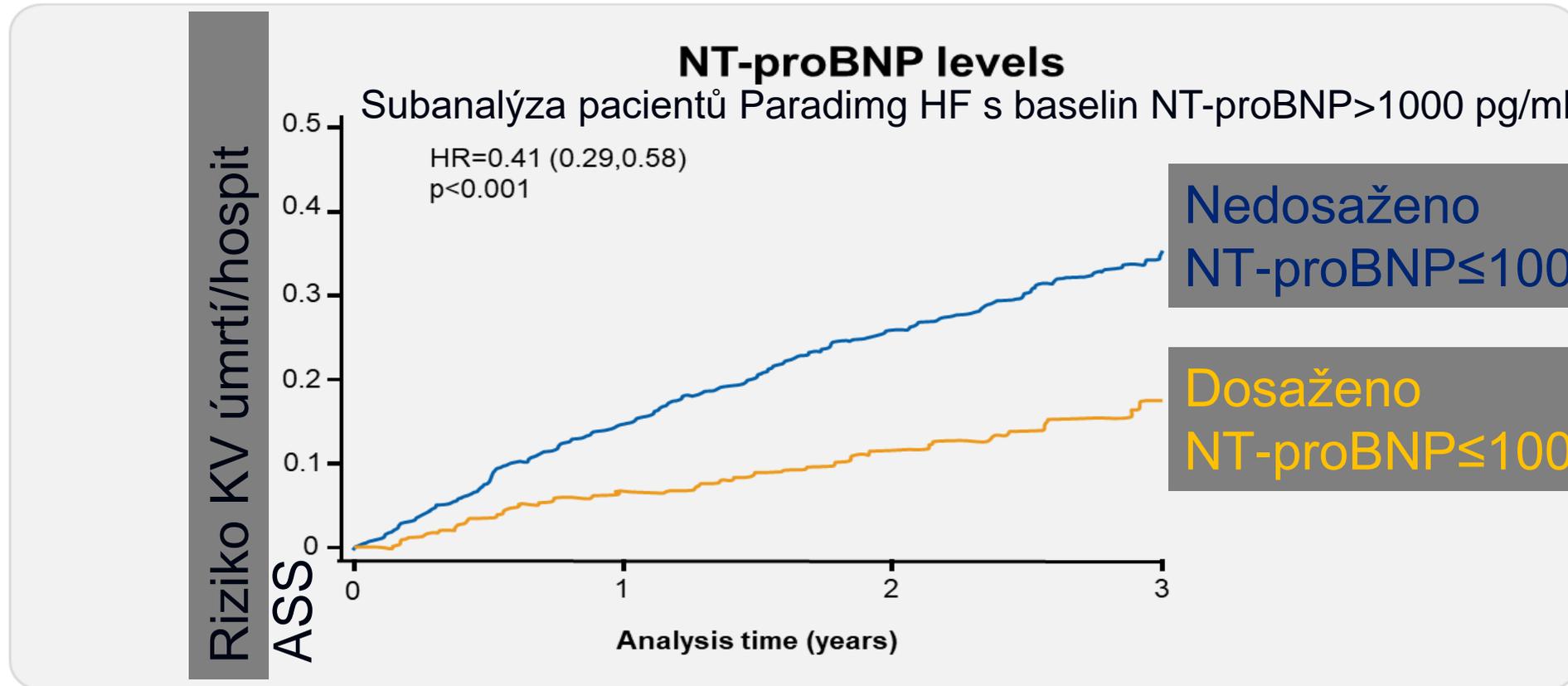
Přechodný vzestup BNP při léčbě sacub/valsartan

Pokles NT-proBNP při léčbě sacub/valsartan

Cíl léčby HFrEF – dosažení NT-proBNP ≤ 1000

NT-proBNP > 3-5000 pg/ml uptitrace léčby/došetření
Změna NT-proBNP > 30% predikuje zhoršení/zvýšení plnicích tlaků

- Řada faktorů zvyšuje hodnotu NP, např fibrilace síní, věk, CHRI
- Wall stress levé komory je hlavním triggerem syntézy NP, proto NP mohou podhodnocovat pravostrannou a extravaskulární kongesci

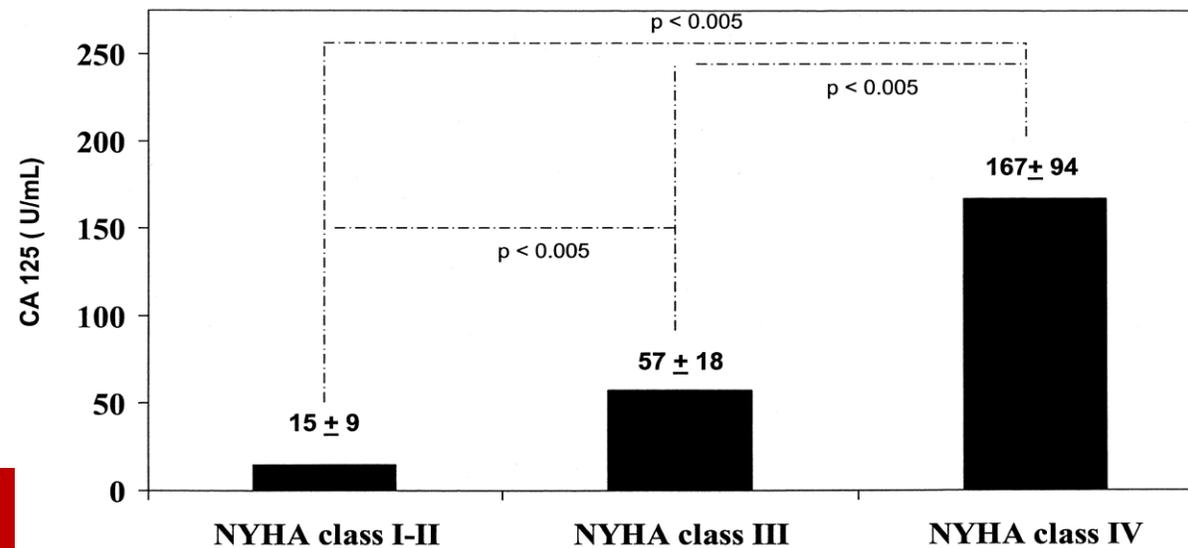
CA125 – marker plicní a systémové kongesce

- Carbohydratový antigen 125 (mucin 16), exprimovaný na povrchu mezoteliálních buněk (pleura, peritoneum, perikard) jako membránový protein a uvolňovaný do oběhu.
- Hydrostatický tlak, mechanický stres, zánět aktivují mezoteliální buňky
- Poločas 5-12 dnů, nezávisí na věku, EF, renálních funkcích

CA125 u 286 pacientů s CHSS, korelace s tíží selhání, hemodynamikou a echem

Mitral regurgitation score	2 ± 0.8	2.7 ± 0.8*	2.9 ± 0.7‡	< 0.005
Tricuspid regurgitation score	1.3 ± 0.8	2.25 ± 0.8*	2.6 ± 0.8‡,§	< 0.005
E/A ratio	1.26 ± 0.5	1.9 ± 0.9*	2.3 ± 0.5‡,‡	< 0.005
DT (ms)	169 ± 45	131 ± 28*	107 ± 27‡‡	< 0.005
RAP (mm Hg)	7 ± 3	13 ± 4*	16 ± 5‡,‡,¶	< 0.005
PASP (mm Hg)	35 ± 10	51 ± 11*	55 ± 11‡,¶	< 0.005
PAWP (mm Hg)	13.5 ± 5	21 ± 5*	25 ± 6‡,¶	< 0.005

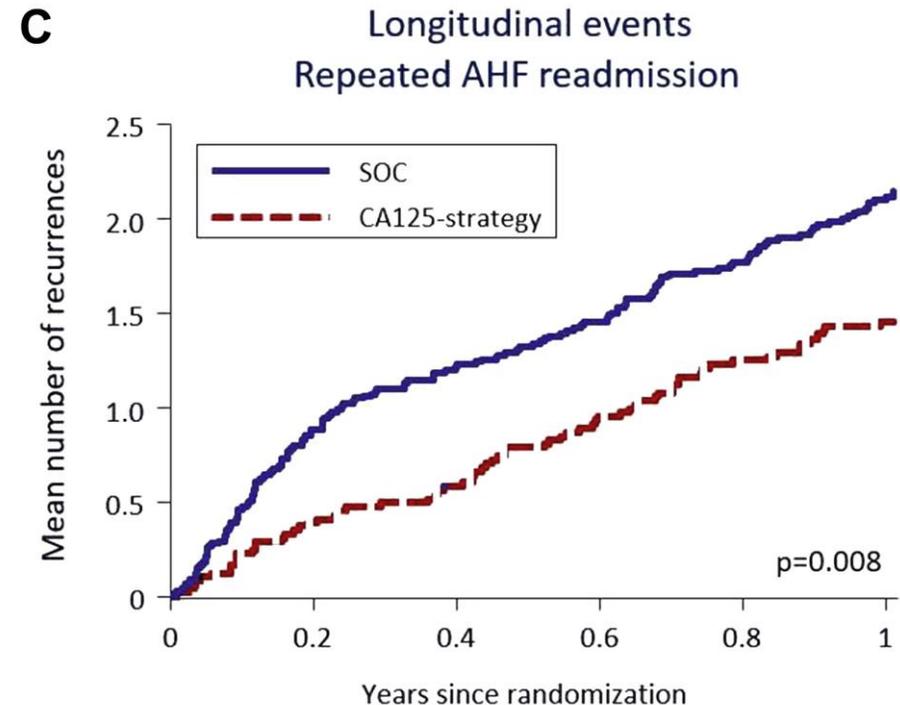
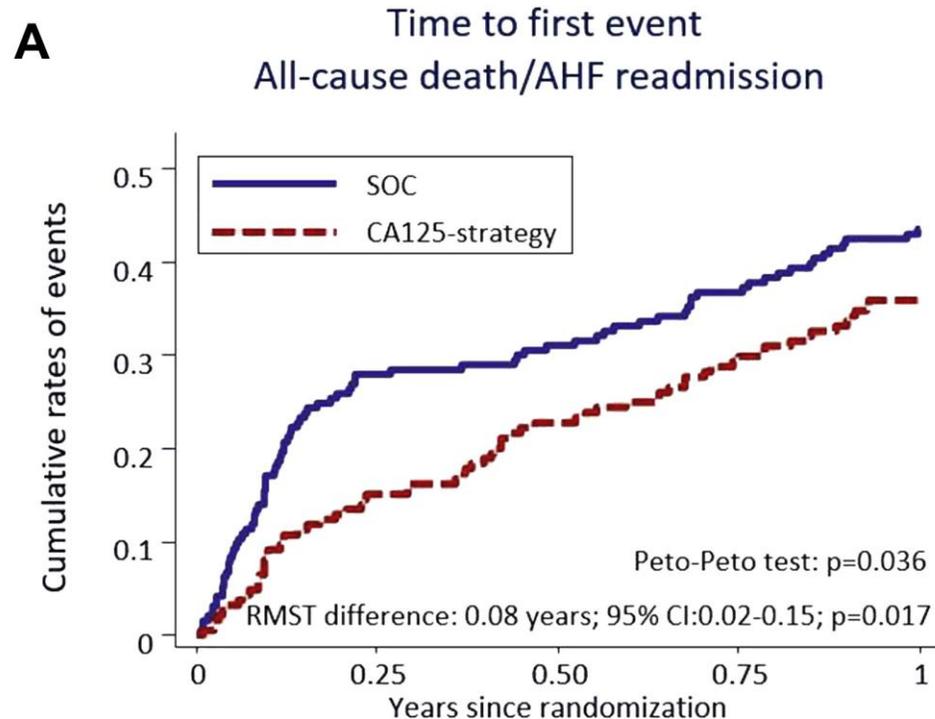

CA125 – marker plicní a systémové kongesce

380 pacientů propuštěných po AHF, randomizovaných ke SOC a CA125-guided therapy – cílem bylo snížit $CA125 \leq 35$ U/ml

- Častěji adjustována dávka furosemidu a MRA, ale na konci se nelišily

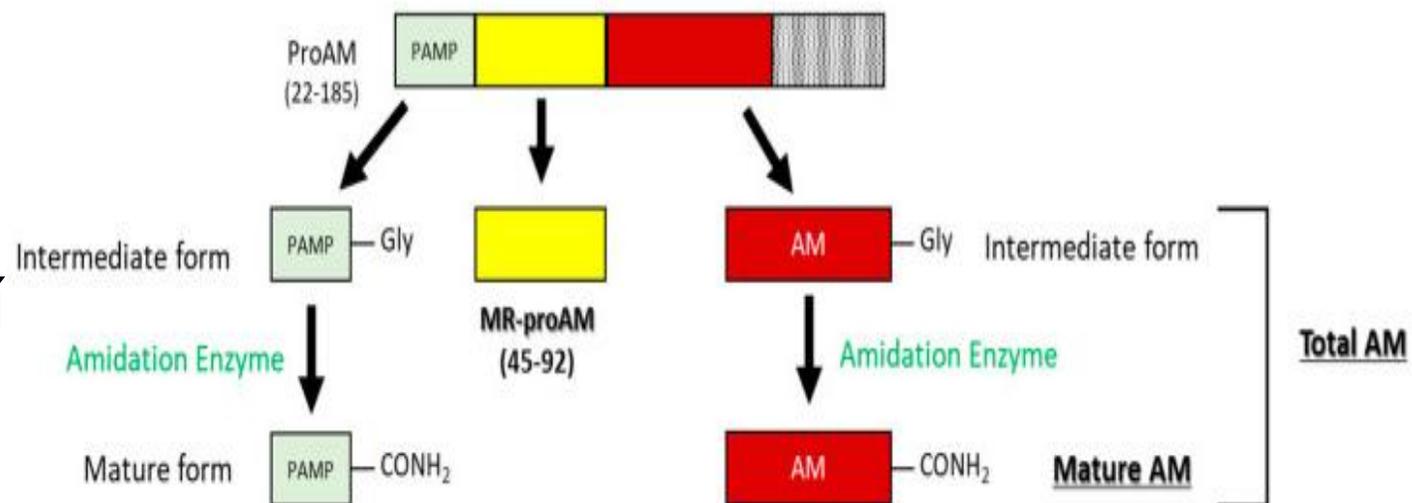
Adrenomedulin (bio-ADM a MR-proADM)

Fyziologické fce ADM

- Udržení vaskulární integrity a permeabilní bariéry
- Působí na endotel, hladkou svalovinu cév
- Protizánětlivý a antioxidační efekt
- Kardioprotektivní efekt
- Produkován zejména nadledvinami, pravá síň, plicní arterie

Biosynthesis of Adrenomedullin

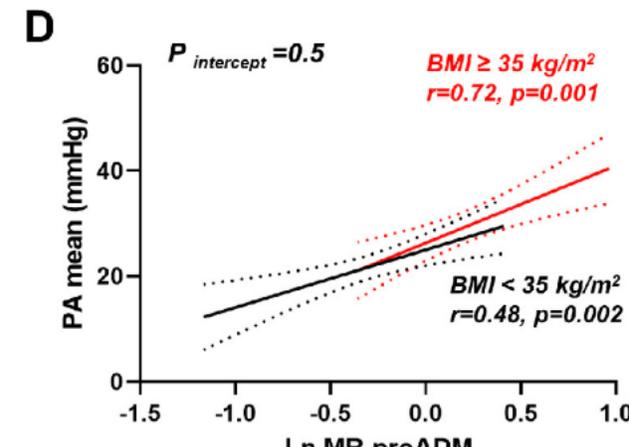
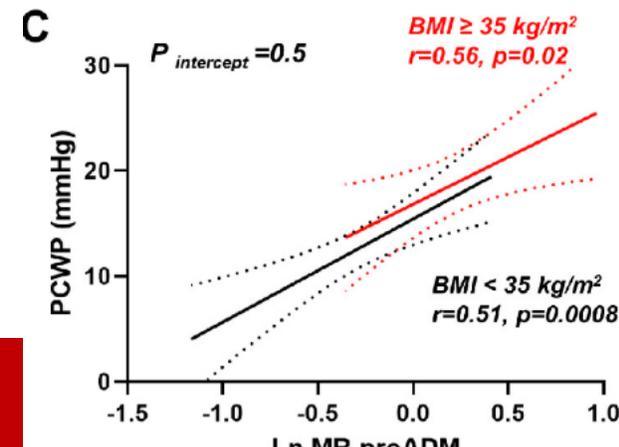
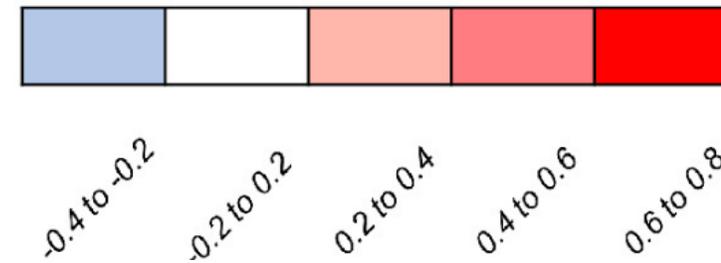
ADM a kongesce

ADM a srdeční selhání

- Koreluje s tíží kongesce při přijetí a při propuštění z hospitalizace
- Zvýšený při otocích, dušnosti, plicních chrúpcích, hepatomegalii, zvýšené JVP, ascites
- Silná korelace s PCWP
- **Není závislý na BMI**
- Prediktor prognózy

	Myocyte injury		Myocyte stretch		Neurohormonal activation	
	Troponin T	GDF-15	NT-proBNP	MR-proANP	CT-proET-1	MR-proADM
PCWP						
PA mean						
RAP						
PVR						
CO						

r coefficient

Solubilní ST2 (sST2)

- ST2 (interleukin-1 receptor-like 1) je v transmembránové formě (ST2 ligand) receptor pro IL-33 a má anti-hypertrofický/fibrotický efekt
- Solubilní forma váže IL-33 a tím snižuje jeho dostupnost a pozitiv. efekt
- Produkce ST2 u akutní dekompenzace je stimulována prozánětlivými cytokiny produkovanými endoteliálními buňkami cév a plicní tkáně v reakci na hemodynamickou kongesci a zánět
- Není ovlivněn renální dysfunkcí
- Vysoká hodnota je spojena s dysfunkcí levé a zejména pravé komory, diastolickou dysfunkcí, zvýšeným plnicím tlakem LK

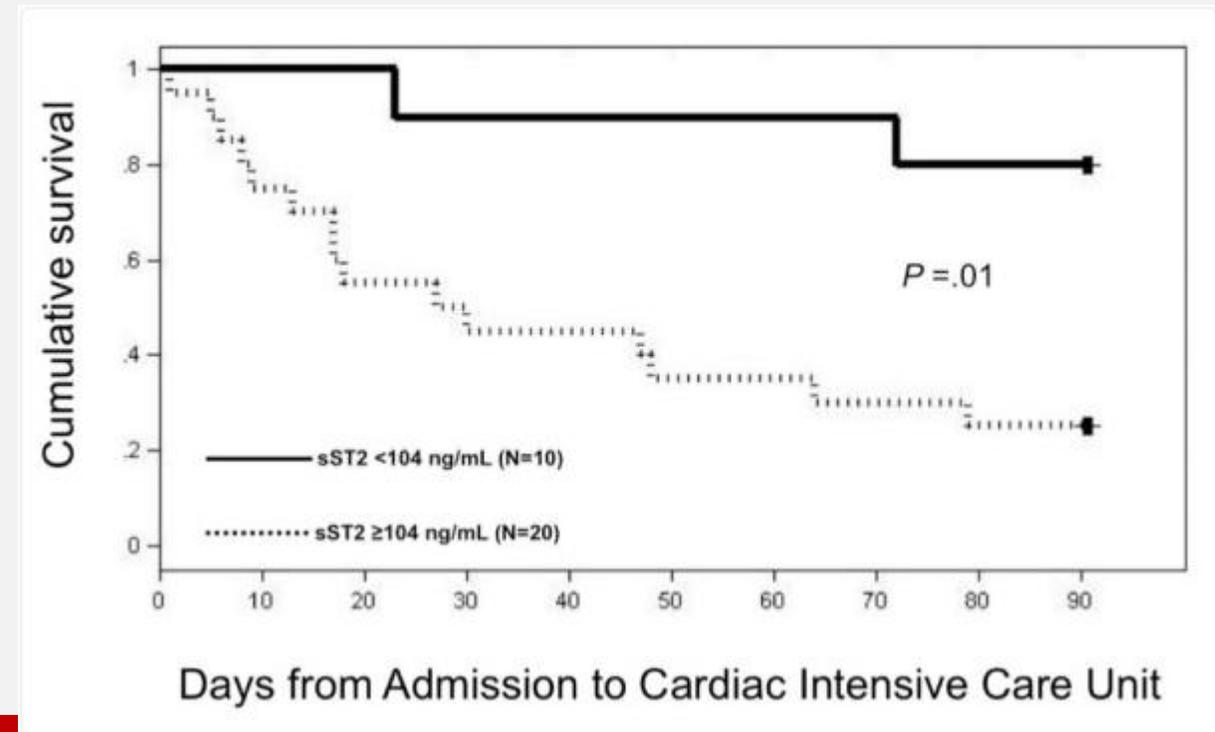
Solubilní ST2 (sST2) u AHF

30 pacientů s AHF léčených plicním katetrem vedenou léčbou (inclusion CVP > 8 mmHg/PCWP > 16 mmHg/SVR > 1200 dyn-sec/cm⁵/CI < 2 l/min)

Cíl – dosáhnout CVP < 8, PCWP < 16, SVR < 1200

Denně stanoven NTproBNP, sST2, MPO, hsTn, cys-C

Medián hodnot: EF 21%, věk 57, CVP 10, PCWP 24, SVR 1366

Korelace sST2 a **CVP** $r=0,73$

Korelace sST2 a **SVR** $r=-0,436$

Nebyla korelace s

NTproBNP, Tn, PCWP a CI

Prediktor non-respondence sST2

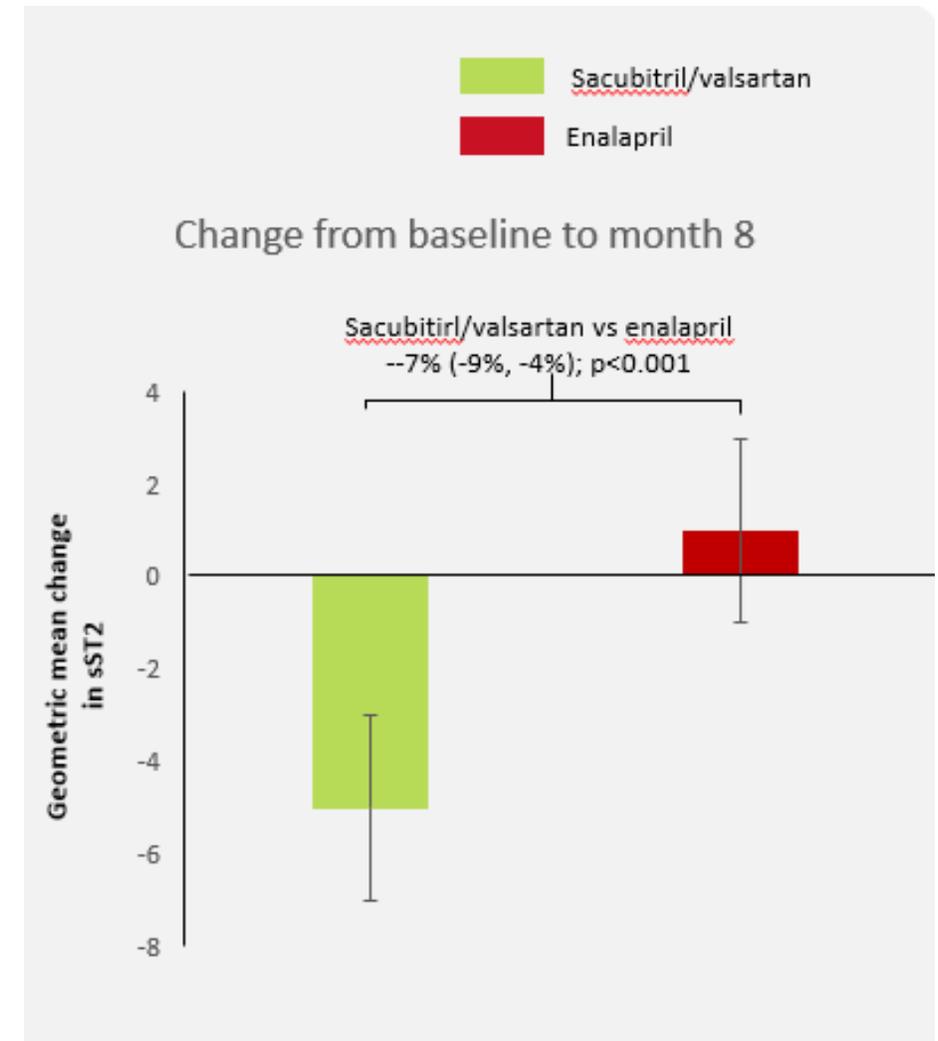
CVP (AUC 0,82), PCWP (AUC 0,68)

Solubilní ST2 (sST2) u CHSS

PARADIGM-HF: Sacubitril/valsartan signifikantně snížil hladinu sST2 po 1 a 8 měsících ve srovnání s enalaprilem

- Korelace s NTproBNP $r=0,22$
- Nezávislý prediktor prognózy

Solubilní CD146

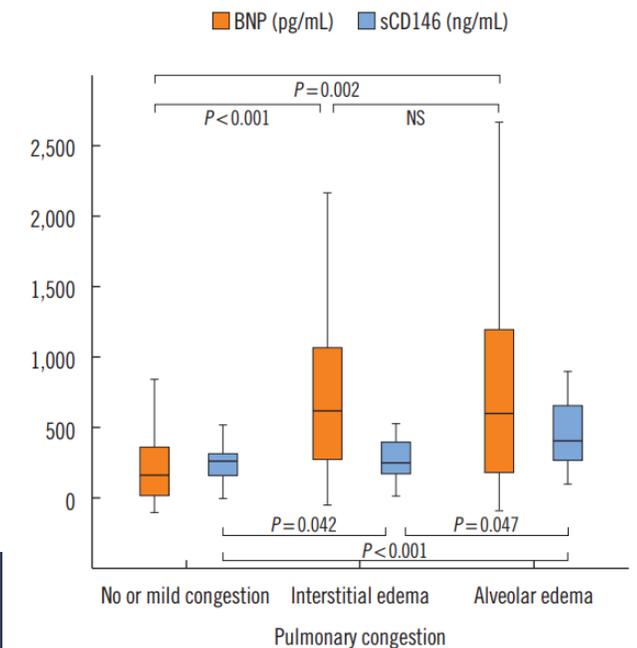
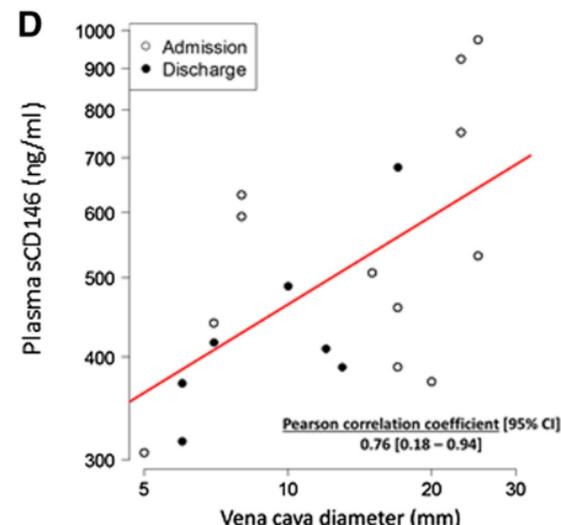
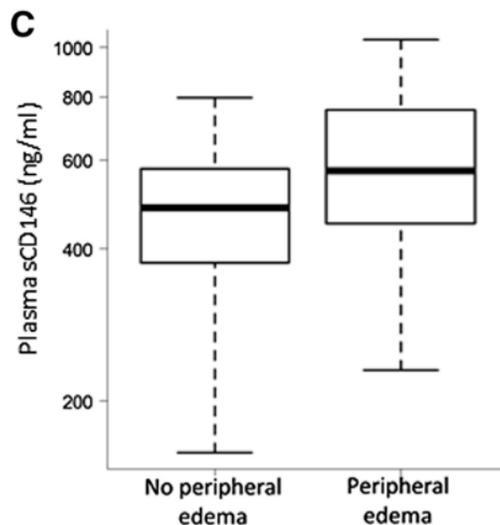
CD146 – glykoprotein exprimovaný na povrchu endotelií, hladké svaloviny cév a pericytech cév, solubilní forma vzniká odštěpením extracelulární části CD146

CD146 – podílí se na integritě cév (permeabilita, angiogeneze, hojení)

sCD146 – zvýšený při zánětu, vaskulárním poškození a endoteliální dysfunkci

Zvýšené hodnoty u pacientů s otoky nebo dilatací VCI (kongesce v žilním řečišti)

Hodnoty sCD146 korelují s plicní kongescí dle Rtg lépe než NTproBNP

Další biomarkery v hodnocení kongesce/dekongesce

C-terminal pro-endothelin-1: ET-1 – silný vasokonstriktor, CTproET-1 stabilní prekursor, koreluje s mPAP ($r=0,73$) a PCWP ($r=0,67$)

Hemokoncentrace – hodnocená odhadem plazmatického volumu (ePVS) pomocí Duartovy rovnice nebo změna plazmatického volumu pomocí Strausovy rovnice (ze znalosti hgb a hct)

Markery jaterní kongesce – spojeno se zvýšeným CVP, v důsledku zejména dilatace sinusoidů, elevace bilirubinu, GGT, ALP

Zhodnocení euvolemie

Variable		CONGESTED				
		EUVOLEMIA				
Clinical congestion	Orthopnea	None		Mild	Moderate	Severe/worst
	JVP (cm)	<8 and no HJR	<8	8-10 or HJR+	11-15	>16
	Hepatomegaly		Absent	Liver edge	Moderate pulsatile enlargement	Massive enlargement and tender
	Edema		None	+1	+2	+3/+4
	6MWT	>400m	300-400m	200-300m	100-200m	<100m
Technical evaluation	NP (one of both): -BNP -NT-proBNP		<100 <400*	100-299 400-1500	300-500 1500-3000	>500 >3000
	Chest X-ray	clear	clear	cardiomegaly	- pulmonary venous congestion* - small pleural effusions*	- Interstitial or alveolar edema
	Vena Cava imaging ⁴⁵	none of two: - Max diameter >2.2 cm - collapsibility <50%		One of two: - Max diameter >2.2 cm - collapsibility <50%		Both: - Max diameter >2.2 cm - collapsibility <50%
	Lung Ultrasound ⁴⁴	<15 B-lines when scanning 28-sites		15-30 B-lines when scanning 28-sites		>30 B-lines when scanning 28-sites

Zhodnocení a cíle (de)kongesce - biomarkery

AHF – pokles **NTproBNP** < 1500 pg/ml nebo BNP < 250 pg/ml
Nebo $\Delta\text{NP} > 30\%$
(Hemokoncetrace – $\Delta\text{Hgb} > 10 \text{ g/l}$)

CHSS – cíl **NTproBNP** < 1000 pg/ml
NT-proBNP > 3000-5000 pg/ml uptitrace léčby/došetření
 $\Delta\text{NP} > 30\%$ predikuje zhoršení/zvýšení plicích tlaků

CHSS – cíl CA125 $\leq 35 \text{ U/ml}$

Další slibné biomarkery – MR-proADM, CD146, sST2, CTproET-1

Děkuji za pozornost